

de Bibliotheek

Venlo

Beleidsplan

0-4 jaar

2018-2020

september 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Huidige situatie en relevante ontwikkelingen	3
3. SWOT	7
4. Missie, visie en kernwaarden	8
5. Doelgroep en stakeholders	9
6. Doelen en resultaten	10
7. Strategie	12
8. Planning	15

Bijlage 1: Onderzoek Ken uw doelgroep, Cubiss 2016

Bijlage 2: Overzicht consultatiebureaus en kinderopvang/peuterspeelzaallocaties Venlo

1. Inleiding

Bibliotheek Venlo is als BredeBieb de schatkamer van informatie en als inspirerend ontmoetingscentrum het maatschappelijk hart van Venlo. Ze is de spil in het bevorderen van lees- en taalontwikkeling van kinderen en is daarmee een vanzelfsprekende samenwerkingspartner van iedereen die zich ook hier voor inzet. In dit plan richten we ons op de dienstverlening aan kinderen 0-4 jaar.

De dienstverlening aan het jonge kind onderscheidt zich in een zakelijke component (consultatiebureaus en kinderopvang/peuterspeelzalen) en een consumentcomponent (ouders). In dit beleidsplan worden beiden meegenomen omdat ze elkaar versterken, er uitwisseling plaatsvindt en de bibliotheek inzet op een integrale verbindende aanpak.

De rol van consultatiebureaus en kinderopvang/peuterspeelzalen is bijdragen aan een gezonde ontwikkeling van het kind. Vanuit taal- en leesontwikkeling is er enkele jaren geleden een begin gemaakt in de samenwerking tussen Bibliotheek Venlo en deze organisaties. Echter, maatschappelijke problematiek vraagt om meer en intensievere acties. Geconstateerde maatschappelijke uitdagingen zijn onder andere 1) dat meer jonge kinderen met taalachterstand naar de basisschool gaan terwijl er bij partners minder tijd en (specifieke) kennis is om ouders hierbij te begeleiden en 2) het belang van een doorgaande leeslijn 0-12 jaar wordt onderkend maar in de praktijk nog onvoldoende uitgevoerd.

In de taal- en leesontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar spelen ouders een cruciale rol. Taal in de thuissituatie bepaalt voor een belangrijk deel de geletterdheid van een kind. Aangezien in Venlo meer dan gemiddeld veel laaggeletterden wonen is hiervoor extra aandacht nodig.

Bibliotheek Venlo wil met al haar kennis over taalontwikkeling en (voor)leesbevordering hierin samen met partners haar rol pakken.

Dit beleidsplan 0-4 jaar is de leidraad om de dienstverlening aan kinderen 0-4 jaar vorm te geven voor de komende drie jaar. Dit plan sluit aan bij het beleidsplan primair onderwijs. In het kader van de wenselijke doorgaande leerlijn 0-18 jaar wordt op een later moment ook een beleidsplan voortgezet onderwijs gerealiseerd.

2. Huidige situatie en relevante ontwikkelingen

Er zijn diverse ontwikkelingen die relevant zijn voor het beleid 0-4 jaar. Ook de huidige situatie is hierop van invloed. Gedeeltelijk zit hierin een overlap met de dienstverlening aan het primair onderwijs.

2.1. Extern

Landelijk

- Er is veel landelijke aandacht voor (voorkomen) van laaggeletterdheid, zowel preventief als curatief.
- Structurele samenwerking met kinderopvang/peuterspeelzalen heeft prioriteit. De Bibliotheek op school (dBos) staat, nu het jonge kind 'erbij trekken' en preventief werken aan taal- en leesbevordering.
- Vanuit het landelijke programma Tel mee met Taal is extra aandacht om laaggeletterdheid te verminderen en zoveel mogelijk te voorkomen. Stichting Lezen, Stichting Lezen en Schrijven en Steunpunt Basisvaardigheden zijn hier onder andere mee bezig.
- Voor kinderen uit taalarme gezinnen kunnen binnen hun woonplaats gebruik maken van ondersteuning in de vorm van een VVE-programma (voor- en vroegschoolse educatie). Voorschoolse educatie is sinds 2017 ondergebracht bij kinderopvangorganisaties en kan plaatsvinden bij kinderopvanglocatie of peuterspeelzalen bij kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Vroegschoolse educatie vindt plaats in groep 1 en 2 van de basisschool bij kinderen van 4 en 5 jaar.
- 15-20% van de 4-jarigen gaat met een taalachterstand naar school. Dit is met een reguliere taalmethode niet in te halen. Extra interventies zijn hiervoor nodig. *Bron: Kees Broekhof, Sardes.*
- Landelijk is steeds meer aandacht voor een doorgaande leeslijn 0-18 jaar, de verbinding van VVE naar PO krijgt steeds concreter vorm door het ontstaan van Kindcentra. Verbinding van PO naar VO staat nog in de kinderschoenen.
- Diverse landelijke onderzoeken en bronnen geven aan dat (voor)lezen al bij baby's kan beginnen om woordenschat, lees- en taalontwikkeling te stimuleren:

- Kinderen die in een taalrijke leeromgeving opgroeien ontwikkelen hun taal beter. Vooral thuis is dit van belang, daarna pas op school. *Bron: Meer voorlezen, beter in taal, Kunst van Lezen 2014.*
- Taalontwikkeling valt of staat met wat kinderen in hun omgeving horen. Uit onderzoek blijkt:
 - dat een kind uit een gezin met ongeschoolde/laaggeschoolde ouders 615 woorden per uur hoort.
 - dat een kind uit een gezin met ouders met een redelijke opleiding 1.251 woorden per uur hoort.
 - dat een kind uit een gezin met hoogopgeleide ouders 2.153 woorden per uur hoort.*Bron: Hart & Risley, 1995*
- De kans dat een kind uitgroeit tot lezer wordt vijf keer zo groot als de ouders een actieve leesopvoeding voeren. Taalinterventies in gezinnen leidt tot 65% meer ouderbetrokkenheid, 70% krijgt een betere taalvaardigheid. *Bron: Het verhaal achter de lezer, Stichting Lezen 2007.*
- Landelijk is het concept BoekStartCoach ontwikkeld, dit wordt nu vanuit Kunst van lezen in het land uitgezet.

Lokaal

- Gemeente Venlo heeft ten opzichte van het landelijk gemiddelde veel laaggeletterden.

	% laaggeletterden	In aantallen
Landelijk	11,9%	1,3 miljoen
Venlo	16+%*	10.560**
Provincie	12,5%	

*Inclusief 65+ 24%

** Hiervan is 65% autochtoon en 35% allochtoon.

Andere gemeenten met de 16+% categorie zijn Roermond, Kerkrade en Heerlen.

Tabel 1: Laaggeletterden in Nederland, Venlo en Provincie Limburg

- De wijken waar laaggeletterden sterk vertegenwoordigd zijn in Venlo zijn: Venlo-Noord, Blerick-Midden, Blerick-Zuid en Steyl (kwalificatie 'zeer hoog') en in 3 wijken 'behoorlijk hoog', te weten Arcen, Blerick-Noord, Venlo-Oost-Zuid en Op de Hei. *Bron: onderzoek Ken uw doelgroep (Cubiss, 2016).* Zie bijlage 1.
- De gemeente Venlo onderschrijft het belang van de bibliotheek en haar werk om taalontwikkeling vanaf jonge leeftijd te stimuleren en preventief en curatief bezig te zijn met laaggeletterdheid.
- Er is geen structurele bijdrage van de gemeente voor specifiek kinderen 0-4 jaar.
- De gemeente faciliteert VVE-werkgroep. Verbinding en dynamiek tussen organisaties rondom jonge kind (en ouders) biedt nog veel extra kansen, zeker op gebied van lezen en taalontwikkeling.

Zakelijke markt

- Er zijn vier consultatiebureaus in Venlo (zie tabel 2).
- GGD Limburg Noord wil graag met de bibliotheek samenwerken. Bewustzijn van noodzaak is hoog.
- Artsen en wijkverpleegkundigen zien in dat hun rol om te constateren en doorverwijzen steeds belangrijker is om taalachterstand preventief en curatief aan te pakken.
- Consultatiebureaus wijzen ouders met kinderen van 3 maanden op belang van voorlezen voor taalontwikkeling, informeren kort over BoekStart en overhandigen BoekStartbrief en bon.
- Consultatiebureaus hebben in een oudergesprek een overvolle 'agenda', tijd voor lezen en taal is zeer beperkt.
- Er zijn 42 kinderopvanglocaties/peuterspeelzalen in Venlo. De relatie met de bibliotheek is over het algemeen goed. De grootte en populatie van de locaties is zeer divers.
- De kinderopvang/peuterspeelzalen (zoals o.a. Spring en De Beste) willen graag met bibliotheek samenwerken. Bewustzijn van noodzaak is hoog.
- Spring onderschrijft het belang van voorlezen en taalstimulering in het bijzonder.

- 28 kinderopvanglocaties/peuterspeelzalen doen mee met BoekStart in de kinderopvang (zie bijlage 2). In 2019 komen daar nog 8 bij. Iedere BoekStartKOV-locatie heeft een voorleescoördinator (kartrekker en aanspreekpunt rondom voorlezen), een voorleesplan en aantrekkelijke voorleesplek met boeken.
- De praktijk: voorleesplannen zijn grotendeels niet actueel, collecties zijn grotendeels te klein. De inrichting van een aantrekkelijke voorleesplek heeft constant aandacht van o.a. pedagogisch coaches.
- BoekStartKOV-locaties hebben goede basis om voorlezen impuls te geven maar het optimaliseren hiervan moet nog plaatsvinden.
- Voorwaarde voor effectieve samenwerking en uitvoering is dat de aanpak rondom voorlezen en taalontwikkeling in het locatieplan komt te staan. Dit plan komt mede tot stand met onderwijs, dit plan zorgt voor een doorgaande lijn. De basis van het locatieplan is:
 1. Werken met VVE- programma's.
 2. Stimuleren brede ontwikkeling: taal, rekenen, motoriek en sociaal emotionele ontwikkeling.
 3. Volgen van ontwikkeling en aanbod hierop afstemmen.
 4. Betrekken van ouders /vergroten ouderbetrokkenheid.
 5. Inhoudelijke aansluiting voor- en vroegschool en zorgvuldige overgang.
- Kinderopvang/peuterspeelzalen constateren:
 - voorleesplan is (nog) niet geïntegreerd in locatieplan
 - voorleescoördinatoren (nog) geen specifieke rol in de organisatie hebben gekregen, rol dient intern duidelijk en benoemd te zijn worden, Spring onderneemt hierop actie
 - richting ouders wordt vraaggericht gewerkt, basis is een veilige en vertrouwde situatie, daarna volgen ontwikkelingsgerichte vervolgstappen zoals eventueel voorlezen
 - rol van ouders bij (voor)lezen, bij met name taalarme gezinnen, verdient extra aandacht
 - groep kinderen die Nederlandse taal niet genoeg beheerst (met name slecht praten en lage woordenschat) groeit, stap naar basisschool is lastig
 - grote groep arbeidsmigranten, veel nationaliteiten
- Slechts een handvol BoekStartKOV-locaties nemen deel aan de landelijke Monitor (vanaf 2018). Uitslag wordt nog niet structureel besproken met voorleescoördinator en gebruikt als input voorleesplan.
- Voorleescoördinatoren nemen deel aan jaarlijkse netwerkbijeenkomst bibliotheek, tevredenheid is groot.
- VVE-gelden gaan vanuit gemeente direct naar de kinderopvangorganisaties (o.a. Spring).
- Vanaf 2019 zal subsidie vanuit gemeente dalen terwijl het aantal verplichte VVE-uren stijgt van 10 uur naar 16 uur per week.

Consumentenmarkt

- Ongeveer 1/3 van alle baby's komen met hun ouders een BoekStartkoffertje ophalen.
- Ouders zijn tevreden over BoekStartkoffertje, ervaren het als cadeautje.
- Ouders vragen niet vaak ondersteuning bij lees- en taalontwikkeling van hun kind. De reden is niet bekend.
- Activiteiten voor ouders met jonge kinderen zijn er bijna wekelijks. Hoe de tevredenheid is en waar wensen liggen is niet bekend.

2.2. Intern

Team Educatie

- Educatie is intern speerpunt.
- Team Educatie bestaat uit zeven mensen: vijf leesconsulenten, een teamleider educatie en een manager educatie. Een van de leesconsulenten heeft 8 uur per week beschikbaar voor algemene zaken (o.a. netwerkbijeenkomst, cursus voorleescoördinator) dienstverlening kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Dit is zeer beperkt.
- Rol en toegevoegde waarde op gebied van taal- en leesontwikkeling 0-4 jarigen is beperkt.
- Leesconsulent vervult (nog) geen adviesrol op maat.
- Meerwaarde en successen rondom ondersteuning bij taal- en leesontwikkeling 0-4 jaar zijn intern en extern te onzichtbaar.
- Communicatie: ouders kinderen 0-4 jaar nu algemeen benaderd, i.k.v. privacywet niet meer mogelijk.
- Combinatie en noodzaak relatie kind (preventief)-ouder(curatief) heeft veel aandacht (idem PD).

Publieke Dienstverlening (PD)

- Basiskennis jonge kind is beperkt bij medewerkers PD.
- Medewerkers met affiniteit jonge kind worden zoveel mogelijk ingezet. Dit is slechts een enkeling.

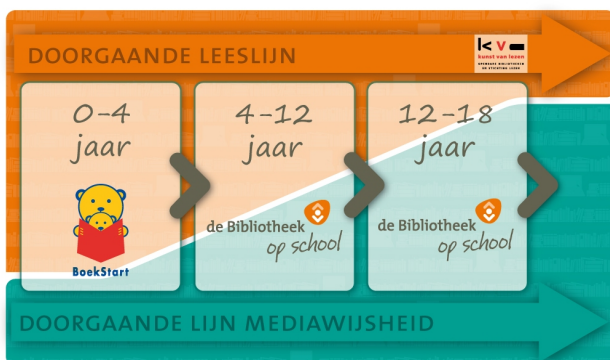
Bibliotheekvestiging (consumentenmarkt)

- BoekStart: Bibliotheek Venlo doet mee met (het landelijke concept) BoekStart. Boekstart is erop gericht om ouders en jonge kinderen vanaf 3 maanden samen te laten genieten van boeken. Voorlezen is daarbij het middel. Hierdoor beleven ouder en kind samen plezier en wordt het jonge kind gestimuleerd in taalontwikkeling. Als een kind 3 maanden is krijgt het (via het consultatiebureau) bericht dat het bij de bibliotheek een BoekStartkoffertje kan ophalen. In dit koffertje zit een boekje en informatiemateriaal over voorlezen en de belangrijke rol van ouders daarbij. Slechts 1/3 van de ouders alle baby's in Venlo haalt een BoekStartkoffertje op. Zie www.BoekStart.nl.
- Relatie met GGD Noord-Limburg is goed, er is geregeld overleg op uitvoerend niveau en in mindere mate op beleidsniveau. Er is geen/nauwelijks contact op bestuurlijk niveau.
- Programmering/activiteiten: programmering voor kinderen 0-4 jaar en hun ouders is in opbouw. Het doel is om activiteiten voor deze doelgroep gestructureerd (bv. vaste momenten), vaker en meer afgestemd op wensen doelgroep te laten plaatsvinden.
- Collectie en presentatie voor 0-4 jaar zijn niet optimaal, kunnen in alle vestigingen een kwaliteitsslag gebruiken.
- Hulpvraag van ouders over taal en lezen is niet structureel geregeld.
- Proces doorlopend lidmaatschap nog niet goed georganiseerd.
- Processen voor 0-4 jaar zijn niet duidelijk in kaart gebracht. Waar kan het beter?

Bouwstenen Boekstart in de kinderopvang (zakelijke markt)

Netwerk en beleid

- Relatie kinderopvang/peuterspeelzalen is goed maar niet structureel. Er is vooral contact op uitvoerend niveau, minder op beleidsniveau en nauwelijks op bestuurlijk niveau.
- Er zijn geen samenwerkingsovereenkomsten met kinderopvang/peuterspeelzalen.
- Netwerk voorleescoördinatoren komt eenmaal per jaar samen op initiatief van bibliotheek. Uitwisseling en deskundigheidsbevordering staan daarbij centraal.
- Contact met GGD/consultatiebureau is goed. Er is geen structureel overleg. Er is geen samenwerkingsovereenkomst.
- Doorgaande lees- en mediawijsheidslijn nog niet altijd onderkend, het acteren hierop niet structureel.

Figuur 1: Doorgaande lees- en mediawijsheidslijn

Expertise

- De leesconsulenten zijn beschikbaar voor basisscholen. Één leesconsulent verzorgt diverse algemene werkzaamheden voor kinderdagverblijven/peuterspeelzalen (nu maximaal 8 uur per week).
- Met het project BoekStartCoach komen meer uren voor ondersteuning beschikbaar.
- Nadruk ligt op leesbevordering.
- Advies en uitvoering rondom mediawijsheid/informatievaardigheden gebeurt niet.
- Bibliotheek biedt cursus voorleescoördinator aan pm-ers aan.
- Er is verder geen inhoudelijke ondersteuning op maat aan pm-ers en ouders van kinderen bij/via kinderopvang/peuterspeelzaal.

- Leesconsulent is uitvoerder, van adviesrol is (nog) geen sprake.
- Opleidingsniveau van de leesconsulenten is divers, mbo+ en hbo.

Voorleesplan

- Voorleesplannen van BoekStartKOV-locaties zijn niet actueel. Rol bibliotheek, door gebrek aan tijd leesconsulent en gebrek aan vraag van de klant, minimaal.
- *Collectie*
- Beperkte collectie op BoekStartKOV-locaties. Deze collectie is van locatie zelf, onderhoud is voor eigen rekening.
- Soms wordt gebruik gemaakt van dBos. Dit is niet officieel geregeld. Of dit per kind is of voor op de groep, is niet bekend.
- Bibliotheek heeft nu geen actieve rol rondom collectie en inrichting voorleesplek op locaties.
- Weinig inzicht in hoeverre er op locaties aantrekkelijke leesplek is.
- Er is vraag naar themacollecties, daarop investeert bibliotheek.

Ouderbetrokkenheid

- Minimaal contact met ouders via/op de BoekStartKOV-locaties.

Activiteiten

- Er zijn geen activiteiten op kinderopvanglocaties/peuterspeelzalen.

Monitor

- Slechts een handvol BoekStartKOV-locatie doen mee met landelijke monitor.
- Uitslag wordt niet besproken met voorleescoördinator en locatieleider.

Producten en diensten

- Er is geen structureel aanbod producten en diensten voor kinderopvang/peuterspeelzalen.
- Geen basispakket (en pluspakket) voor kinderopvang/peuterspeelzalen (zoals voor primair onderwijs).
- Er is geen ondersteuning op maat. Daar dient het gesprek over te worden gevoerd.
- Themacollecties wordt mee gestart, budget wordt vrijgemaakt.
- Producten en diensten gericht op taalontwikkeling en leesbevordering, mediawijsheid speelt geen rol.
- Op locaties waar geen BoekStartKOV is vindt geen dienstverlening plaats vanuit de bibliotheek.
- Geen producten en diensten specifiek voor wijkverpleegkundigen/artsen van consultatiebureau, alleen informatie (materiaal) om aan ouders te geven.

3.SWOT

Strengths (intern)

- doorontwikkeling educatie speerpunt
- laaggeletterdheid speerpunt: besef combi kind (preventief) en ouders (curatief)
- basis BoekStart staat

Weaknesses (intern)

- inzicht huidige stand van zaken kinderopvang/peuterspeelzalen is zeer beperkt, kennis hoe van meerwaarde te zijn ook
- uren leesconsulent (8 uur per week) beperkt (omgerekend per locatie 20 minuten)
- leesconsulent vervult geen ondersteunende rol op maat bij kinderopvang/peuterspeelzalen
- geen pakket producten en diensten

Opportunities (extern)

- relatie kinderopvang/peuterspeelzalen en consultatiebureau is goed, samenwerking op zowel strategische, tactisch en operationeel niveau kan verder worden uitgebouwd
- belang ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling onderschreven door zowel landelijk onderzoek, partners als bibliotheek
- laaggeletterdheid is relatief hoog in Venlo, bewustzijn om dit aan te pakken is hoog
- kinderopvang/peuterspeelzaal en consultatiebureau willen samenwerken om laaggeletterdheid te bestrijden
- tijd voor advies lezen en taal bij consultatiebureaus zeer beperkt

Threats (extern)

- kinderdagverblijf/peuterspeelzalen erkennen rol expert bibliotheek niet (voldoende)
- bewustwording van ouders met betrekking tot hun rol is laag
- ouders kunnen (bv. laaggeletterd) en willen (bv. zien belang niet) hun rol (nog) niet pakken

Bibliotheek Venlo kan de kansen pakken door de sterkten in te zetten en de zwakten te verkleinen. De bedreigingen worden tevens aangepakt zodat de kansen grote kans van slagen hebben. Bij doelen en strategie wordt dit verder uitgewerkt.

4. Missie, visie en kernwaarden

Missie algemeen

Bibliotheek Venlo is als BredeBieb een daadkrachtige, toekomstgerichte, co-creatieve en verbindende organisatie. Als kenniscentrum brengt het in samenwerking met partners inwoners, organisaties, kennis, kunde en ervaringen bij elkaar en levert zo een bijdrage aan het zelfstandig functioneren van mensen tot goed geïnformeerde en ontwikkelde burgers die zelfredzaam kunnen deelnemen aan de maatschappij. BredeBieb Venlo is daarmee de schatkamer van informatie en als inspirerend ontmoetingscentrum het maatschappelijk hart van Venlo.

Kernwaarden algemeen: toegankelijk, inspirerend, verbindend

Missie 0-4 jaar

Bibliotheek Venlo biedt een rijke lees- en leeromgeving en is de spil in het bevorderen van de lees- en taalontwikkeling van het jonge kind. Het is een sterke partner voor organisaties die werken aan de ontwikkeling van het jonge kind zoals consultatiebureau en kinderopvang/peuterspeelzaal én voor ouders. Ze werken samen op het gebied van kennis, informatie en ontmoeten.

Het ondersteunt partners en ouders vanuit een pro-actieve, adviserende en coachende rol om zo bij het jonge kind taalontwikkeling te stimuleren, daarmee laaggeletterdheid zoveel mogelijk te voorkomen en ze tot goed geïnformeerde en ontwikkelde burgers te begeleiden. Met name die kinderen die extra hulp nodig hebben. Taalachterstand wordt zo preventief aangepakt. Tegelijkertijd worden laagtaalvaardige ouders geadviseerd, gecoacht en doorverwezen (curatief). Daarbij zet het in op een brede integrale aanpak waarbij een verbinding en samenwerking met de basisschool en met de wijk vanzelfsprekend is omdat zij ook onderdeel zijn van de leeromgeving van het jonge kind.

Visie 0-4 jaar

- Wij werken aan een doorgaande leeslijn 0-18 jaar.
- Wij zorgen voor een rijke leer- en leesomgeving op consultatiebureau en kinderopvang/peuterspeelzaal en als verlengde daarvan in de stadsvestiging.
- Wij werken volgens de bouwstenen van BoekStart.
- Wij adviseren en coachen professionals van organisaties die werken met het jonge kind bij taalontwikkeling door interactief en structureel voorlezen en vergroten daarmee hun eigen deskundigheid, 'we leren het ze zelf te doen'.
- Wij bouwen aan een community van professionals rondom het jonge kind op gebied van leesbevordering.
- Wij stimuleren lees- en voorleesplezier bij alle kinderen 0-4 jaar. Tegelijkertijd werken we aan hun reflecterende, onderzoekende en creërende competenties en daarmee aan hun 21^e eeuwse vaardigheden.
- We adviseren, coachen en stimuleren ouders om als 'helpende volwassene' hun rol te pakken bij de taal- en leesontwikkeling van hun kind.
- We bouwen aan een community van ouders van het jonge kind.
- Wij werken samen met culturele en sociale partners, wijkgericht, ten behoeve van taalontwikkeling.

Kernwaarden: zichtbaar, ondersteunend, versterkend

De missie en visie 0-4 jaar sluit aan bij de missie en visie Primair Onderwijs.

5. Doelgroep en stakeholders

Doelgroep: alle kinderen 0-4 jaar (3392 kinderen), waarbij speciale aandacht is voor potentieel taalzwakke kinderen (inschatting 25%).

Subdoelgroepen: zakelijk: pedagogisch medewerkers, wijkverpleegkundigen/artsen
consument: ouders

Hieronder enkele cijfers die nader de doelgroep omschrijven.

Wijken Venlo	0-jarigen	1-jarigen	2-jarigen	3-jarigen	totaal
Blerick	238	233	241	201	922
Tegelen-Belfeld	219	195	213	176	803
Venlo-Noord	305	328	275	207	1115
Venlo-Zuid	149	144	145	114	552
Totaal	911	900	874	707	3392
Aantal VVE-kinderen					800

Tabel 2: aantal kinderen 0-4 jaar per leeftijd per wijk/per consultatiebureau in 2017

	Spring	De Beste	KOV Arcen, Lomm en Velden	Humanitas	Korein	Van Harte	Particulier	totaal
Aantal locaties	25	3	2	1	1	3	7	42
KOV	10	3	2	1	1	2	7	26
PSZ	22	1	0	0	0	1	0	24
VVE	21	1	2	0	1	2	0	27
BSO	15	0	2	1	1	2	2	23

Tabel 3: soort opvang bij kinderopvang/peuterspeelzaalorganisaties in Venlo

Wijken Venlo	arts	verpleegkundige	assistent	logopedie	totaal
Blerick	2	5	2	1	10
Tegelen-Belfeld	1	3	2	1	7
Venlo-Noord	2	4	2	1	9
Venlo-Zuid	1	2	2	1	6

Tabel 4: aantal artsen, wijkverpleegkundigen, assistenten en logopedisten consultatiebureau

	0-jarigen	1-jarigen	2-jarigen	3-jarigen	totaal
aantal leden	131	267	281	459	1138

Tabel 5: huidige leden bibliotheek Venlo 0, 1, 2 en 3 jaar

Stakeholders:

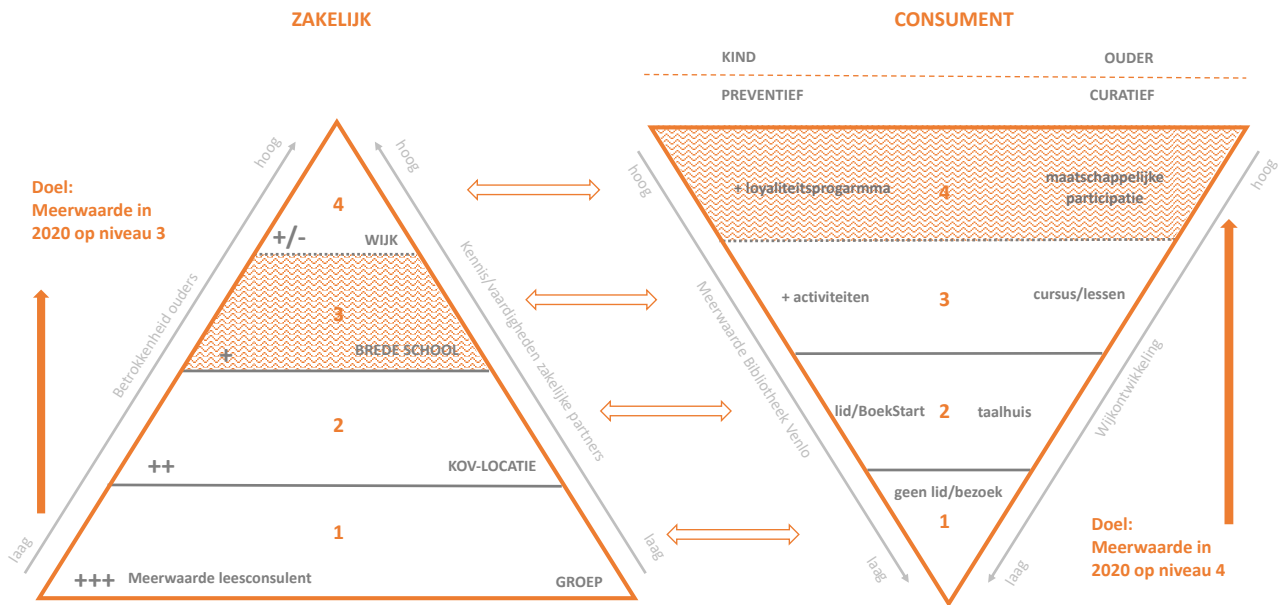
- Gemeente Venlo: subsidiënt bibliotheek.
- Besturen kinderopvang/consultatiebureau: afstemming inhoud samenwerking op strategische niveau, committeren zich aan cq. ondersteunen uitvoeringsplannen.
- Bestuur/raad van toezicht GGD Noord-Limburg: afstemming inhoud samenwerking op strategische niveau, committeren zich aan cq. ondersteunen uitvoeringsplannen.
- Huizen van de wijk: samenwerkingspartners taalactiviteiten (bv. Ouderkamers)
- Stichting Lezen en Schrijven: samenwerkingspartner aanpak laaggeletterdheid.
- BCO-onderwijsadvies en Innofun.
- Cubiss: samenwerkingspartner op thema's als onderwijs, laaggeletterdheid, collectie, ICT.

6. Doelen en resultaten

Het doel voor dienstverlening aan kinderen 0-4 jaar 2018-2020 is:

Als maatschappelijk partner, aansluitend bij de Brede School visie en doorgaande lijn 0-18 jaar, door ontwikkelen, versterken en borgen van BoekStart door het vergroten van de deskundigheid van professionals van zakelijke partners, het verhogen van de betrokkenheid van ouders van kinderen 0-4 jaar (met name bij laagtaalvaardige gezinnen) en het vergroten van leesplezier, zodat deze kinderen een zo optimaal mogelijke taalbasis hebben, taalachterstand (zo veel mogelijk) wordt voorkomen en ze de stap naar de basisschool op passend taalniveau kunnen maken.

Tegelijkertijd worden laagtaalvaardige ouders doorverwezen om hun eigen taalontwikkeling aan te pakken. Concreet betekent dat een beweging in zakelijke markt van niveau 1 naar niveau 3 en in de consumentenmarkt van niveau 1 naar niveau 4. Zie figuur 2.

Figuur 2: richting en inhoud dienstverlening 0-4 jaar Bibliotheek Venlo

Daarbij horen de volgende subdoelen:

Relatie

1. Het versterken van de relatie met zakelijke partners op alle niveaus (strategisch, tactisch/beleid en operationeel) met nadruk op strategisch zodat de bibliotheek een vanzelfsprekende partner is op taal- en leesgebied.
2. Het realiseren van structurele samenwerking.

Gewenste resultaat eind 2020:

- Zakelijke partners zien Bibliotheek Venlo als structurele samenwerkingspartner en erkennen deskundigheid.
- Relatie met alle zakelijke partners is goed (minimaal rapportcijfer 7), er is frequent contact op alle niveaus, de betrokkenheid is hoog op alle niveaus.
- Overleg is gestructureerd, frequent en doelgericht.
- Met minimaal 40% van de kinderopvang/peuterspeelzaallocaties is een samenwerkingsovereenkomst.
- Gemeente levert structurele, specifieke bijdrage 0-4 jaar, bibliotheek ontvang direct deel VVE-gelden (via opdracht).

Expertise/personeel

3. Het inrichten van de leesconsulent-functie als adviseur en coach die pedagogisch coaches, pm-ers, wijkverpleegkundigen/artsen en ouders vanuit expertrol op maat ondersteunt, ontlast en deskundiger maakt.
4. Het inrichten van de Publieke Dienstverlening voor advies en inhoudelijke programma's kinderen en ouders 0-4 jaar.

Gewenst resultaat eind 2020:

- Alle leesconsulenten opereren als adviseur en vervullen die rol op natuurlijke wijze.
- Bij minimaal 40% van de kinderopvang/peuterspeelzaallocaties heeft de bibliotheek haar adviesrol gepakt, de leesconsulent geeft vanuit haar expertise op een open, flexibele, enthousiasmerende en resultaatgerichte houding passend advies over stimuleren van taalontwikkeling. Partners zijn tevreden (minimaal rapportcijfer 7,5).
- De leesconsulent is adviseur voor consultatiebureaus rondom taal- en leesontwikkeling.
- De leesconsulent is adviseur voor ouders rondom taal- en leesontwikkeling.
- Minimaal 40% van de kinderopvang/peuterspeelzaallocaties heeft een actueel lees- en mediaplan, als onderdeel van het VVE-locatieplan.
- Uren leesconsulent 0-4 jaar sluiten aan bij dienstverlening.
- De interne kerngroep 0-4 jaar is initiërend, inspirerend en vooruitstrevend.
- Ouders en kinderen 0-4 jaar worden in vestiging snel, kundig en resultaatgericht geholpen.

Producten en diensten (zakelijke markt)

5. Ontwikkelen passend producten- en dienstenpakket (basispakket-pluspakket), aansluitend bij BoekStart.

Gewenst resultaat eind 2020:

- Alle kinderopvang/peuterspeelzalen zijn BoekStartKOV-locatie.
- Basis- en pluspakket sluit aan bij doorlopende leerlijn 0-18 jaar.
- Minimaal 40% van de kinderopvang/peuterspeelzaallocaties neemt (via samenwerkingsovereenkomst) het basispakket af. Dit is inclusief de BoekStartmonitor.
- 20% neemt minimaal twee producten/diensten af uit het pluspakket.
- In alle producten en diensten zit een oudercomponent.
- Tevredenheid producten/diensten/pakket is minimaal 7,5.
- BoekStart is geïntegreerd in programma kinderopvang/peuterspeelzalen.
- Bewustwording en belang van rol media (i.k.v. mediawijsheid) is bij ouders en PM-ers bekend.

Activiteiten (consumentenmarkt)

6. Ontwikkelen van structureel, laagdrempelig en inspirerend activiteitenprogramma voor kinderen 0-4 jaar en hun ouders, aansluitend bij BoekStart.

Gewenst resultaat eind 2020:

- Aantal uitgedeelde BoekStartkoffertjes is gestegen met 50%
- Aantal leden 0-4 jaar is met 60% gestegen.
- Programma bevat maandelijks minimaal 4 activiteiten passend in programmalijn.
- Bezoek activiteiten is gestegen met 50%.
- Jaarlijks worden 50 (in 2018) tot 150 (in 2020) ouders geholpen met advies over (voor)lezen thuis.
- Wekelijkse activiteit op wijkniveau rondom taal- en leesontwikkeling.

Collectie en presentatie

7. Collectie BoekStartKOV/0-4 jaar in dBos integreren.

8. Actualiseren collectie en presentatie vestigingen

Gewenst resultaat eind 2020:

- BoekStartKOV-locaties basiscollectie op groep, startcollectie 0-4 jaar in dBos.
- Kinderen 0-4 jaar kunnen in dBos lenen voor thuis (i.o.m. school).
- Alle BoekStartlocaties hebben advies gekregen over verbeteren basiscollectie en leesplek.
- Collectie vestiging actueel en afgestemd op doelgroep (laagtaalvaardig centraal, wijk leidend).

Marketing en communicatie

9. Het meer zichtbaar uitdragen (promotie) van meerwaarde bibliotheek door gerichte communicatie.

Gewenste resultaten eind 2020:

- Vestiging is verlengstuk van BoekStartKOV/dBos en wordt zo door klanten ervaren.
- Consultatiebureaus en kinderopvang/peuterspeelzaallocaties zijn ook partner in communiceren (intern en extern) toegevoegde waarde bibliotheek.
- De Huizen van de Wijk vervullen actieve rol in stimuleren BoekStart.
- Loyaliteitsprogramma voor het jonge kind is opgezet en heeft minimaal 500 deelnemers.
- Wekelijks nieuws voor kinderen en ouders 0-4 jaar in media.

7.Strategie

Per subdoel wordt aangegeven welke strategie ('wat') wordt toegepast om het doel te bereiken.

Relatie

1. Het versterken van de relatie met zakelijke partners op alle niveaus (strategisch, tactisch/beleid en operationeel) met nadruk op strategisch zodat de bibliotheek een vanzelfsprekende partner is op taal- en leesgebied.

	GGD/ Consultatiebureau	Kinderopvang/ peuterspeelzaal	Stakeholders	Bibliotheek
Strategisch ⇕	Bestuur/RvT	Bestuur/RvT	Bestuur/RvT	Directeur en/of manager educatie
Tactisch/beleid ⇕	Regio- en/of locatiemanager	Regio- en/of locatiemanager	Directie en/of manager	Manager educatie en/of teamleider educatie
Operationeel	Stafmedewerker en/of coördinator wijkverpleegkundigen	Pedagogisch Coach en/of pedagogisch medewerker		Leesconsulent

Tabel 6: contact op strategisch, tactisch en operationeel niveau

- Het team voert gesprekken met relaties op haar niveau gericht op evaluatie, afspraken en voortgang samenwerking en (centrale) kennisdeling (bv. symposium). Zie tabel 6.
- Het team informeert en adviseert elkaar over behoeften, afspraken, voortgang en resultaten van 'hun' niveau.
- Op operationeel gebied worden communities (ontmoeting) opgericht voor pm-ers (op wijkniveau) rondom kennisdeling.
- Ieder niveau heeft een eigen frequentie qua contactmomenten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen klanten die basispakket afnemen en die dat niet doen. Zie tabel 7.
- Gemeente: constante lobby belang doorgaande lees- en mediawijsheidlijn met betrekking tot taalontwikkeling en voorkomen laaggeletterdheid.

	GGD/ Consultatiebureau	Kinderopvang/ Peuterspeelzaal baspakket	Kinderopvang/ Peuterspeelzaal geen basispakket	Stakeholders
Strategisch ⇕	Iedere 2 jaar	Jaarlijks	Iedere 2 jaar	Wisselend, op maat
Tactisch/beleid ⇕	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	
Operationeel	2-jaarlijks	2-jaarlijks	Jaarlijks	

Tabel 7: frequentie contacten relaties

2. Het realiseren van structurele samenwerking.

- Starten met ophalen wensen en omzetten tot dienstverlening.
- Inhoud gesprekken zijn gericht op meerwaarde bibliotheek en structurele samenwerking.
- Samenwerkingsovereenkomst is gebaseerd op basispakket en/of convenant op maat.

Expertise/personeel

3. Het inrichten van de leesconsulent-functie als adviseur en coach die pedagogisch medewerkers, wijkverpleegkundigen en ouders vanuit expertrol op maat ondersteunt, ontlast en deskundiger maakt.

- Beweging maken in zakelijke markt van 1 naar 3 (zie figuur 2).
- Profilering: De leesconsulent
 - werkt voor de zakelijke markt
 - werkt op maat
 - werkt voor zowel consultatiebureaus, kinderdagverblijven/peuterspeelzalen en basisscholen
 - ondersteunt als voorleesexpert zakelijke relaties bij taal- en leesontwikkeling.
 - adviseert, organiseert en voert uit, met de nadruk op adviesrol (als natuurlijke houding)
 - zorgt voor goed verloop van zowel het proces als de inhoud
 - stimuleert actief jaarlijks actueel voorleesplan, monitor levert input (= leidraad voor samenwerking)
 - is bekend met de situatie in de wijk en betreft dit in advies en acties
 - sluit aan bij beleid en acties in Brede School
 - is schakel tussen VVE en PO in kader van doorgaande leeslijn
- De samenwerking met zakelijke relaties wordt vormgegeven vanuit co-creatie.
- Alle leesconsulenten beschikken over HBO-niveau en functioneren op dit niveau.
- Bij implementatie beleid wordt team educatie nauw betrokken met oog op groei dienstverlening in toekomst.

4. Het inrichten van de Publieke Dienstverlening voor advies en inhoudelijke programma's kinderen en ouders 0-4 jaar.

- De Community Librarian is verantwoordelijk voor het activiteitenprogramma.
- Kernteam 0-4 jaar, inclusief Community Librarian en leesconsulent, zet acties uit, coördineert realisatie en voert soms zelf uit.
- Medewerkers PD zijn kundig, bieden eerste hulpvraag met basiskennis taal- en leesontwikkeling 0-4 jaar en verwijzen door waar nodig (interne kenniskring).
- Wekelijks vragenuurtje voor ouders en kinderen over taal- en leesontwikkeling.
- Rol vrijwilligers wordt onderzocht.

Producten en diensten (zakelijke markt)

5. Ontwikkelen van passend producten- en dienstenpakket (basispakket en pluspakket), aansluitend bij BoekStart.

- Onderzoek/afstemming met klant waar ondersteuning gewenst is, meerwaarde direct duidelijk maken.
- Basispakket, gebaseerd op BoekStartKOV, is 'onderhoudspakket'. Prijs kostendekkend. Ouderbetrokkenheid belangrijkste ingrediënt. In overleg met zakelijke klanten vaststellen.
- Pluspakket bevat losse producten en diensten die als 'cafeteria-model' worden afgenomen. Prijs kostendekkend +. Inhoud vooral gebaseerd op deskundigheidsbevordering PM-ers.
- Speciale aandacht voor BSO: verdieping als verlengstuk van school.
- Project BoekStartCoach: inzet BoekStartCoach op elf kinderopvang/peuterspeelzaallocaties en vier consultatiebureaus, gericht op advies en ondersteuning aan pm-ers en ouders om taalontwikkeling kind 0-4 jaar te stimuleren. Duur: 3 jaar. Zie projectplan BoekStartCoach d.d. juni 2018.
- Productdifferentiatie: Producten en diensten gericht op twee typen kinderen: hoge kans laagtaalvaardig en lage kans laagtaalvaardig. Leesconsulent levert advies op maat. De typen kinderen worden qua inhoud en aanpak nauwkeurig besproken en eigen gemaakt in co-creatie met partner.
- Onderzoek of bibliotheek kan aansluiten bij programma Early Bird (voor jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong) van BCO.
- BoekStart-monitor is basis voor actueel voorleesplan, leesconsulent adviseert pm-er.
- Werkbudget voor aanschaf producten en organiseren activiteiten. Manager Educatie beheert dit.
- Netwerkbijeenkomsten, wijk- en stadsbreed (bv. jaarlijks congres pm-ers, wijkverpleegkundigen en leesconsulenten op gebied van (voor)leesbevordering).
- Integratie en afstemming met producten en diensten van stakeholders.

Activiteiten (consumentenmarkt)

6. Ontwikkelen van structureel, laagdrempelig en inspirerend activiteitenprogramma voor kinderen 0-4 jaar en hun ouders, aansluitend bij BoekStart.

- Activiteitenprogramma voor ouders en kinderen komt i.s.m. Publieke Dienstverlening (PD) en Team Educatie tot stand (Werkgroep 0-4 jaar).
- Activiteitenprogramma is gebaseerd op programmalijnen, geen losse activiteiten.
- Activiteitenprogramma combi van grote (bv. jaarlijks BoekStartfestival) en kleine activiteiten (voorleesuurkje), voor kinderen (voorleesplezier) en voor ouders (voorleeskennis- en vaardigheden).
- Wekelijks inloop vragenuurtje specifieke advies en coaching, ook voor ouders van kinderen 4-12 jaar.
- Project Voorleesbus: wekelijks voorlezen, informeren en enthousiasmeren aan/met ouders en kinderen van 2-8 jaar. In wijken met veel kwetsbare gezinnen. Duur: 2 jaar. Zie projectplan 'Samen genieten van voorlezen', d.d. juli 2018.
- Aan landelijke programma's wordt zowel bij partners als in vestiging zichtbaar aandacht gegeven. Team Educatie en Publieke Dienstverlening doen dit in co-creatie.
- Producten en diensten zakelijke markt zijn afgestemd op activiteitenprogramma consumentenmarkt en andersom en hebben beiden verbinding met de wijk(ontwikkeling), er is een integrale aanpak.
- Bewustzijn en belang mediawijsheid met MediaUkkies aandacht geven, zowel zakelijk als consument.

Collectie en presentatie

7. Collectie BoekStartKOV in dBos integreren.

- Vanuit Brede School-concept en doorgaande leeslijn 0-18 jaar integreren.
- In overleg met KOV, dBos aanvullen met startcollectie 0-4 jaar (2 boeken per kind) voor thuis lenen.
- In dBos BoekStarthoek als aantrekkelijke leesplek.
- Advies met betrekking tot basiscollectie op groep (van organisatie zelf).
- Groepsfas voor extra lenen dBos.
- Themacollecties (op maat) voor op groep tijdelijke aanvulling.

8. Actualiseren collectie en presentatie vestigingen

- Verdeling collectie gebaseerd op laagtaalvaardige gezinnen (staat centraal), gemiddelde gezinnen en hoogtaalvaardige gezinnen. Wijk geeft richting.
- Aantal, inhoud (actualiteit, vraaggericht, tweetaligheid), inrichting en presentatie krijgen een kwaliteitsimpuls.
- Grote collectie is gebaseerd op groeipotentieel leden na PR-campagne.
- Meer thematisch en frontaal presenteren.
- Optimaliseren en meer zichtbaar maken prettig verblijf- en ontmoetingsruimte voor ouders met kinderen 0-4 jaar.
- Vestiging promoten als verlengstuk (aanvullende collectie, advies op maat, inspirerende en gezellige activiteiten) van BoekStartKOV/dBos.

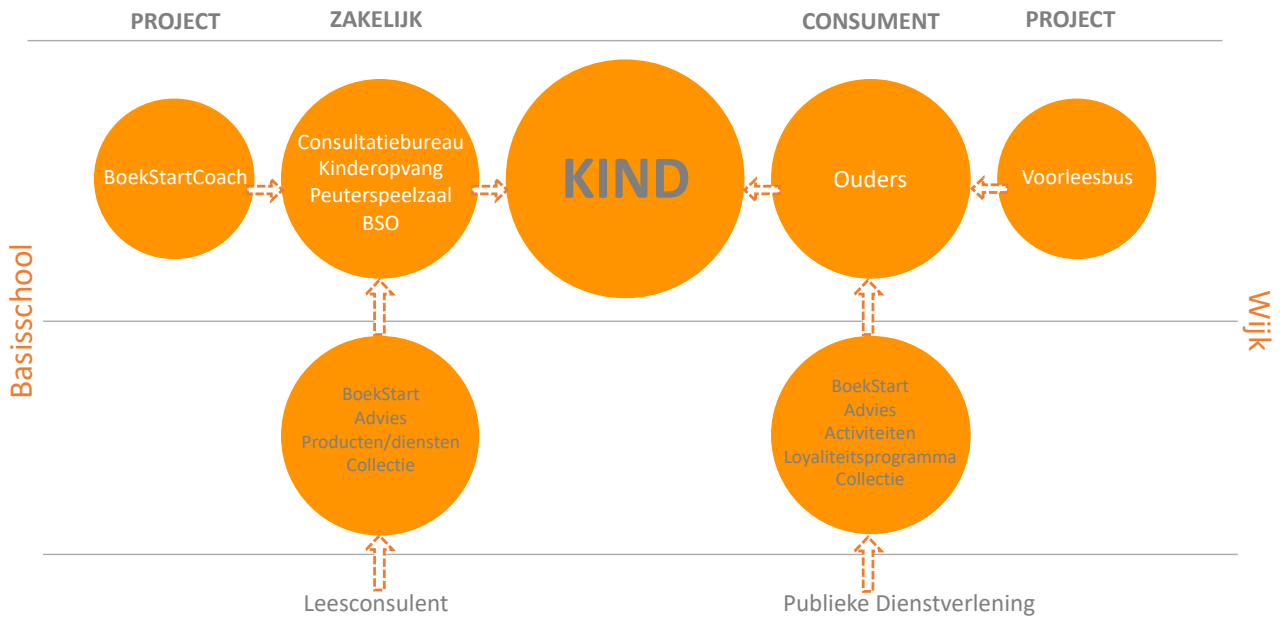
Marketing en communicatie

9. Het meer zichtbaar uitdragen (promotie) van meerwaarde bibliotheek door gerichte communicatie.

- Profileren bibliotheek als 1) brede partner taalontwikkeling, preventie laaggeletterdheid en voorlezen (Unique Selling Points, USP's inzetten) en 2) laagdrempelige wijkgerichte voorziening. Projecten Voorleesbus en BoekStartCoach hierbij inzetten.
- Alle medewerkers kunnen pitchen rondom meerwaarde 0-4 jaar.
- Intern is aanpak en uitvoer 0-4 jaar bekend zodat uitwisseling en cross-overs snel gemaakt zijn.
- PR-campagne BoekStart.
- Persoonlijke benadering in communicatie naar ouders.
- Digitaal community-netwerk pedagogisch coaches/pm-ers (Facebook) en ouders (Instagram en Snapchat): zorgt voor constante stroom nieuws/informatie ten behoeve van deskundigheidsbevordering en motivatie.
- Platform ouders jonge kind opzetten, in gesprekken betrekken bij ontwikkelingen. Is voorloper en daarna ambassadeur loyaliteitsprogramma.
- Inzetten loyaliteitsprogramma als klantenbindingsysteem, à la Bonuskaart of zegelactie Albert Heijn.

- Samenwerking met consultatiebureaus, kinderopvang/peuterspeelzalen, Huizen van de wijk en Stakeholders op communicatievlak om integrale aanpak te promoten.
- Waar mogelijk aansluiten bij onderdelen beleidsplan primair onderwijs, d.d. december 2017.

De strategie om de dienstverlening aan kinderen 0-4 jaar en hun ouders kan worden samengevat in onderstaand figuur.

Figuur 3: Samenvatting strategie 0-4 jaar

8.Planning

De planning om de subdoelen te bereiken is als volgt:

Subdoelen	wie	wanneer
1. versterken relaties	manager educatie/teamleider educatie	start Q3
2. leesconsulent advies	manager educatie/teamleider educatie	start Q3
3. PD advies	manager educatie/manager PD	start Q3
4. producten en diensten	teamleider educatie	start Q4
5. activiteitenprogramma	Manager PD/community librarian	start Q3
6. collectie en presentatie	manager educatie/manager PD	start Q4
7. marketing en communicatie	teamleider educatie/leesconsulenten	start Q3

Tabel 8: planning subdoelen